nizare, dar, în aceeași măsură, și un semn de grosolană ieșire din sclavie și deci de intrare în proprietatea propriilor sale josnicii.

Mihai Mereuță, în rolul profesorului Ilie Udrea, este și aici un actor minunat; o ființă simplă, naivă, cinstită în fondul său — acesta e personajul pe care actorul îl îmbogățește cu năduful dezlegării de taina celor știute.

Ion Lemnaru (Laurențiu Lovin) își construiește personajul pe două dimensiuni. Inteligența sa, forța sa de persuasiune nu au nimic demonic, malefic; ceea ce suportă în timpul demascării nu găsește în el zdrobitoare contrareplici, pentru că autoritatea sa nu s-a datorat vreunei diabolice inteligențe, ci funcției. Așadar, Laurențiu Lovin este doar individul care a putut să aplice ceea ce a învățat în pripă despre speculațiile de bursă pe piața cererii și ofertei sociale. Ceea ce părea uriaș și intangibil se dovedește a fi flasc și inconsistent. Ion Lemnaru întruchipează întocmai omul aparențelor: un abil în măsura în care i s-a îngăduit, un intrigant în măsura în care a găsit audiență, un parvenit prin cîte se pot acumula. Interpretarea sa, puternic demascatoare, a pus în evidență faptul că personalitățile de paie sînt înspăimîntătoare pentru că există o lumină care le permite să proiecteze o umbră uriașă.

Paul Cornel CHITIC

TEATRUL FOARTE MIC

JOC CIUDAT DUPĂ SCĂPĂTAT

de Radu Iftimovici

Data premierei: 5 aprilie 1987.
Regia: LEONARD POPOVICI.
Decorul: arh. VIRGIL LUSCOV.
Costumele: DANA LAZANU.
Distribuția: PAPIL PANDURU (Andru); DOINA TAMAȘ (Iulia); ANA MARIA BOBICOV (Alice).

Noua premieră de la Teatrul Foarte Mic — a 24-a de la înființare, ne informează caietul-program — ar fi trebuit să fie spectacolul unor bîntuiri: personajului Andru, un bărbat a cărui moarte este previzibilă, îi iese „în întîmpinare" amintirea Iuliei, cea care i-a fost soție cu ani în urmă. La rîndul său, Andru bîntuie prin viața devotatei Alice, actuala sa nevastă; din felul ei de a se purta, cu dăruire, discreție și dezinteresat, înțelegem că și ea, cîndva, va fi întîmpinată, în memorie, de Andru. Totul se petrece — în piesa lui Radu Iftimovici — în răstimpul uneia dintre zilele de obositoare odihnă în pat, la care Andru este condamnat de medici în speranța vindecării, răstimp de pustie așteptare a clipei cînd Alice va să vină de la serviciu, de la spital, de la treburi. Piesa are densitatea unui rechizitoriu în care nu e vreme de pierdut; construit cu meșteșug, textul oferă toate datele necesare unui spectacol „de cameră", pentru care procesul de conștiință are nevoie de intima prezență a unui cît mai mic număr de spectatori-martori. S-ar putea spune că această piesă a fost scrisă special pentru dimensiunile Teatrului Foarte Mic.

Textul întinde spectatorului o capcană, în care, însă, a căzut regizorul: Iulia intră în scenă ca o prezență vie; aflăm pe parcurs că vorbele ei, gesturile ei sînt cele de pe vremea cînd trăia, motiv pentru care, în spectacol, faptul e luat în sensul lui **literal**: apariția ei, persistența ei în preajma lui Andru nu e nici amăgire, nici fantasmă fetișizată, ci dimpotrivă, e într-atît de corporală încît Andru trăiește direct (și nu reeditează, așa cum se cuvenea) înfiorări tactile, senzualități nostalgice, acute dorințe imposibile.

Așa se face că revenirea în imaginar a Iuliei — în ciuda replicilor care exclud posibilitatea — se transformă de-a binelea în vizită „nepermisă", secretă, făcută de o fostă iubită în casa unui familist. De aceea, sosirea lui Alice nu e șocantă, întocmai ca o revenire la realitate, ci seamănă cu banala reîntoarcere la treburile casnice a unei soții „aproape" înșelate de soțul ei.

Deși textul oferă bune partituri interpreților, spectacolul este din păcate lipsit de freamăt, de misterul judecății de sine, de tăcerile ce le poate pricinui acea alternativă neîndrăznită, nici în imaginație, de Andru.

Dialogul acestui bărbat cu Iulia este — în planul textului — o coborîre în penumbra conștiinței active, o coborîre în trepte de adînc; Andru este absorbit de vîrtej către punctul în care existența sa atinge imponderabilul.

O coborîre în trepte de adînc. Dar adîncul nu e numai al pămîntului, ci și al cerului, așa cum este și al labirin-

www.ziuaconstanta.ro

Papil Panduru și Doina Tamaș

tului. Andru, personajul literar, rătăcește pe cărarea deja străbătută, reparcurgîndu-i traseul și reconvingîndu-se că e, că a fost drumul cel bun...

Dar regia „dărîmă" zidurile labirintului, astfel că Papil Panduru (Andru) nu mai are de ce să fie descumpănit, ori încremenit de neliniște, ci rămîne, pur și simplu, un posesor de adevăr pe care o ipoteză aiurită îl face să se mire politicos, vag amuzat, cel mult să se arate nedumerit, dar atît cît îi poate permite statutul său de „știutor a toate"; concepția sa nu suferă nici un colaps, nici măcar o clintire, și rămîne nealterată. Interpretarea lui Papil Panduru, din pricina lipsei de concepție regizorală asupra dramei și a personajelor, conține numai gama minoră a falselor ieșiri din dilemă, a refuzului șăgalnic, a diversiunilor prin viclenie și vagi puseuri erotice; cu toate că Doina Tamaș pledează în interpretarea sa pentru o Iulie care-l atrage, îl ademenește pe Andru spre tărîmul unui alt fel de gîndire, unui alt fel de a crede în ceea ce crede; regia o obligă și pe această actriță a nu fi — ca personaj — o virtualitate fascinantă și „corupătoare" de scheme logice, ci o pămînteană ademenitoare și care se abandonează. Inflexiunile sale vocale, derutantele întăriri de cuvinte și tăceri, gingășia felului ei de a renunța la anume somații teoretice, eforturile de a țese mirajul unor ipoteze au fost inutile tentative de a dimensiona ponderal și terestru un personaj fizicește inexistent.

La rîndul ei, Alice, unica prezență feminină reală, trebuia să aducă o boare de dragoste caldă, cu nuanțe materne, și umbra ocrotitoare a unui simțămînt de siguranță oferită de gestul banal, concret, cotidian. Din păcate, apariția lui Alice e un simplu accident neplăcut, menit doar să întrerupă închipuita discuție dintre cele două personaje. Ana Maria Bobicov nu avea altceva de făcut decît să accepte personajul ignorat de regizor.

Actorii s-au arătat a fi încurcați de „linearitatea" tramei. E de presupus că inteligența interpretativă a Doinei Tamaș și a lui Papil Panduru va găsi, de-a lungul șirului de reprezentații, cîteva fisuri în netezimea montării, prin care să răzbată spre acele niveluri mereu dorite și sugerate de nuanțele jocului lor, nuanțe inutil oferite unei regii care n-a știut să le speculeze.

Paul Cornel CHITIC

www.ziuaconstanta.ro